

Denna artikel är tagen ur boken ”*Storm över Skälderviken*” tryckt 1981 skriven av Gudrun Langenheim.

Valhall dröm och verklighet

1896 köpte min far Max Langenheim egendomen Valhall, som då var en av farmarna under Engeltofta. Han fick här ett arbetsfält, som passade hans iderikedom, energi och utbildning. Som bakgrund hade han studenten i Lund, praktik vid jordbruk i Skåne och i Tyskland och studier vid universitetet i Halle. Några år skötte han Västraby gård, som då ägdes av min farfar. Gården köptes 1896 av Sockerbolaget, och vi flyttade till Engelholms Hamn, som det då ännu hette. På Valhall fanns stora ekonomibyggen men inget bostadshus. Vi fick hyra bröderna Svenssons stora "villa Svenbo". På så sätt blev vi grannar till mästerlotsen Johan Svensson och hans hustru Thilda och dotter Ebba, och vi blev vänner för livet.

Medan vi bodde på Svenbo, byggdes det nya hemmet på Valhall. Arkitekt Andersson i Helsingborg ritade, och det blev ett stort vackert hus i Christian IV-stil. Mamma var ju dansk. I flyttgodset fanns bl a två blodbogar. Många år tidigare hade min farmor satt hundra ollon. Två blev blodbogar, och dem tog hon med sig från Hedvigsdal till Spoletorp vid Lund, sedan till Vestraby, varifrån de följde med till Valhall och planterades för gott på gräsmattan framför boningshuset. Båda föräldrarna hade den nordeuropeiska kärleken till bokar, och sådana fanns det gott om i blandskogsparken kring Valhall. De stod som trygga vakter i alla väder, och om våren skyddade deras ljusa löv de späda mattorna av vitsippor och senare liljekonvaljer. Lägga till detta drillande trastar och kvittrande bofinkar bland 320 blommande fruktträd, som Stjernsvärd en gång planterat, och till sist ett litet vitt trädgårdshus, en fyrkappa, med halmtak och skorsten på toppen, så kommer vi bra nära en sagovärld.

Under årens lopp kom många olika människor att gå ut och in på Valhall. Bland dem var lantmätaren, som kom ofta. En del skälderviksbor, som arrenderat sina tomter under Engeltofta ville nu friköpa dem, sedan det kommit ny ägare. Det var inte alltid så lätt att ersätta gamla ibland litet amatörmässigt utsatta "pinnar" med mera lagliga. Det pratades, ritades, mättes, och till slut kom man överens. Men 70 år senare, när vi skulle ha gatunamn och -nummer, fanns det ändå några labyrinter kvar att gå vilse i.

En intressant gäst var professor Oscar Muntelius, som 1901 grävde ut en hällkista söder om vägen till Skepparkroken. Han hade hittat en flintdolk från stenåldern. Han berättade också om de stolta soldyrkande vikingarnas storhetstid i våra bygder. På Valhall finns och har funnits ännu flera ättehögar med bronsåldersgravar, där man hittat dolkar, yxor, svärd och spännen.

Doktor Ernst Lindahl, han som grundade Kronprinsessan Victorias Kustsanatorium i Vejbystrand, bodde i Skälderviken några år med "sina barn", innan sanatoriet blev färdigt. Han förstod sig på barn, och vi var så glada, när han kom, för han lekte med oss. Bästa leken var att slåss med tidningar. Här kan man säga, att en mot fyra ställdes, för vi var fyra syskon, och han var ensam på sin sida. Det gick hett till men slutade alltid oavgjort. Det var ju inte stenåldersyxor eller bronssvärd vi slogs med. Men stenåldersyxor fanns i farlig närhet. De låg på pappas skrivbord. Han hade just hittat dem på en åker, där det skulle täckdikas.

Jordbruket tillfördes en del nyheter då det gällde, redskap, maskiner och sädessorter. Luzern var en nyhet, som kompletterade klövern. Sjalvbindaren, som högg och band säden ansågs mycket märkvärdig. "Nu blar de litta minnor mä krogeda ryggar" sades det. Hästarna trampade iväg, maskinens vingar surrade, och den mogna säden skördades.

Genom att Skälderviken låg på Valhalls ägor kom vid tiden omkring sekelskiftet mycket av det,

som hände på Valhall att i viss mån återspeglas i Skälderviken. Så t ex när Valhall fick vattenledning från Bjälleröds källor, så fick Skälderviken det också. Det friska källvattnet pumpades upp för backarna av två vädurar. Och det var gott och väl, när de var på det rätta humöret men ganska besvärligt när de krånglade. Den lokala expertisen hade i början svårt att samarbeta med denna nyhet. Men det ordnade sig, och snart slog vädurshjärtat sina jämna lugna slag, och vattnet strömmade till glädje både för kor och människor.

Nykomlingarna på Valhall var också fasanerna. Sin första tid fick de tillbringa i en stor inhägnad uppe i skogen. De förökades snabbt och då små spräckliga duniga kycklingar blivit stora och vuxna öppnades dörren för dem ut till friheten.

På vardagarna kom mjölkskjutsen från Valhall så punktligt som möjligt ner till Skälderviken, där en liten trogen skara väntade under några stora björkar just där det nuvarande samhällets enda livsmedelsaffär nu ligger.

En kväll fick de, som skulle hämta mjölk se en för dem okänd tupp spatsera över vägen. Den var mycket vacker, spräcklig och guldkimrande och hade en stjärt, som var lång och smal som ett spjut. Det blev ömsesidig förvirring och förskräckelse, när tuppen med hessa skrin och tungt flaxande vingar flydde in i skogen. Det händer än idag, att fasaner på vintern tar sig ända fram till hustrapporna i samhället. De är ättlingar i minst 75:te led från de första "invandrarna". Tupparna för ordet, och deras hessa skrin talar både om hunger och påminner oss om tider, som var så helt annorlunda än dem vi nu lever i.